

استفاده از فناوری سه بعدی در ۱۱ فیلم برتر

فناوری سه بعدی در سینما که اغلب به عنوان یک تدبیر صرف برای افزایش فروش مورد نکوهش قرار می‌گیرد، به عنوان ترفندی جالب توجه در آثار کلاسیک بلامنازع مانند «ام را به نشانه مرگ بگیر» اثر آلفرد هیچکاک و «موجودی از باتلاق سیاه» اثر جک آرنولد استفاده شده‌اند و علاوه بر آن به عنوان یک تکنیک تجربی در عصر دیجیتال و فیلم‌های پرفروشی مانند «گتسبی بزرگ» و «آواتار» عمل کرده است.

به گزارش خبرنگاران گروه فرهنگ، هنر و رسانه گزارش خبر، فناوری سه بعدی با تغییر شیوه‌های توزیع و تعامل با مخاطب مورد توجه قرار گرفت و پس از مدتی از مد افتاد اما به هر حال، تداوم این ترفند در تاریخ سینما نشان‌دهنده اهمیت زیبایی و کاربرد این فناوری، فراتر از نقش آن به عنوان یک عنصر سرمایه‌داری است.

در این فهرست به بررسی فیلم‌هایی می‌پردازیم که به صورت سه بعدی و برای اکران سه بعدی فیلم‌برداری شده‌اند. در این فهرست، فناوری سه بعدی را در این فیلم‌ها به فال نیک می‌گیریم و علاوه بر آن، با مرور کوتاه و مختصر هر فیلم، تاریخچه استفاده از این تکنیک را بررسی می‌کنیم. ۱۱. خانه مومی (House of Wax)

کارگردان: آندره دی‌توت

بازیگران: وینسنت پرایس، چارلز برانسون، فیلیس کرک

تاریخ انتشار: ۱۹۵۴

امتیاز راتن تومیتوز: ۹۳ از ۱۰۰

امتیاز IMDb به فیلم: ۷ از ۱۰

«خانه مومی» به کارگردانی آندره دی‌توت، با پیروی از «شیطان بوانا» که به عنوان فیلم پایه‌گذار فناوری سه بعدی در بین آثار کلاسیک شناخته می‌شود، آشکارا این ترفند را در ژانر وحشت به کار می‌برد و آن را به سینما گره می‌زند. فناوری سه بعدی در دهه‌های آینده عمدتاً روشی برای نمایش شکوفایی و زیبایی آثار سینمایی و غیرمرتبط با طرح داستان بود اما به هر حال، استفاده از این فناوری در صحنه آتش گرفتن موزه، جنبه‌های جذاب این تکنیک را بیشتر برجسته می‌نماید. مردم در آن زمان، با تماشای این ترفند به عنوان یک فناوری پیچیده به وجد آمدند و فیگورهای ذوب‌شده و شعله‌های سوسوزنده با چشم‌اندازهای وحشتناکی که شایسته تقدیر هستند، تمام صفحه را فرا می‌گیرند. ۱۰. موجودی از باتلاق سیاه (Creature From the Black Lagoon)

کارگردان: جک آرنولد

بازیگران: جولی آدامز، ریچارد کارلسون، ریچارد دنینگ

تاریخ انتشار: ۱۹۵۴

امتیاز راتن تومیتوز: ۷۹ از ۱۰۰

امتیاز IMDb به فیلم: ۶.۹ از ۱۰

«خانه مومی» قدیمی‌ترین فیلمی است که به صورت سه بعدی فیلم‌برداری شده اما تجلی این فناوری در فیلم کلاسیک هیولایی جک آرنولد یکی از جذاب‌ترین نمونه‌های آن در تاریخ سینما است. استفاده از تکنیک سه بعدی توسط آرنولد با نمایش تصاویر سه بعدی به عنوان روشی برای ابهام‌زدایی از مناظر عجیب و غریبی که موجود اصلی داستان در آن زندگی می‌کند، قدرتی نمادین را به همراه دارد و زیبایی اثر را بهبود می‌بخشد و مخاطب را در شبیه‌سازی جنگل و دیگر فضاها غرق می‌کند. در اصل، فیلم‌های وال لوتون مانند «مرد پلنگی» و «من با یک زامبی راه رفتم»، یک دهه قبل شروع به بررسی این مضامین کردند اما استفاده آرنولد از فناوری سه بعدی در یک فیلم پسااستعماری به عنوان یک دستاورد برجسته در سینمای دهه ۵۰ میلادی ماندگار شده است.

۹. ام را به نشانه مرگ بگیر (Dial M for Murder)

کارگردان: آلفرد هیچکاک

بازیگران: گریس کلی، ری میلاند، جان ویلیامز

تاریخ انتشار: ۱۹۵۴

امتیاز راتن تومیتوز: ۸۹ از ۱۰۰

امتیاز IMDb به فیلم: ۸.۲ از ۱۰

آلفرد هیچکاک با آگاهی کامل از قابلیت این فناوری در سینما برای گرفتن بازخوردهای عاطفی و احساسی از تماشاگران، یکی از هیجان‌انگیزترین و سرگرم‌کننده‌ترین فیلم‌های دهه ۵۰ میلادی را می‌سازد. «ام را به نشانه مرگ بگیر» که از لحاظ تاریخی بین شاهکارهایی مانند «پنجره عقبی» و

«سرگیجه» اکران شد، در زمانی که این فناوری در حال از تب و تاب افتادن بود، به عنوان یک فیلم سینمایی لذتبخش در بین آثار مشابه به نمایش درآمد.

۸. گوشت برای فرانکشتاین (Flesh for Frankenstein)

کارگردان: پل مورسی

بازیگران: اودو کایر، جو دلساندرو، مونیک وارن

تاریخ انتشار: ۱۹۷۳

امتیاز راتن تومیتوز: ۸۶ از ۱۰۰

امتیاز IMDb به فیلم: ۵.۸ از ۱۰

«گوشت برای فرانکشتاین» یکی از معدود فیلم‌های سه‌بعدی دهه ۷۰ میلادی است که اندی وارمول تهیه‌کنندگی آن را در دوران اوج کاری خود بر عهده گرفت. در آن زمان، صنعت فیلم آمریکا به سمت رئالیسم و شخصیت‌پردازی‌های قوی پیش می‌رفت و وارمول و کارگردان کار، پل مورسی، در این فیلم ایتالیایی و متمرکز، از این ترفند به عنوان جلوه‌ای متفاوت استفاده کردند و بیشتر تصاویر سه بعدی فیلم به صحنه‌های تکان‌دهنده جنسی و سکانس‌های خشونت‌آمیز خلاصه می‌شدند. وارمول و مورسی می‌دانستند که این فناوری چندان ترفند محبوبی نیست و از آن در راستای رسیدن به درجات بالاتری از هنر و نقد اجتماعی و فرهنگی بهره بردند.

۷. محافظان افسانه‌ای (Magnificent Bodyguards)

کارگردان: لوی وی

بازیگران: جکی چان، بروس لئونگ، کوانگ کایو

تاریخ انتشار: ۱۹۷۸

امتیاز راتن تومیتوز: ۳۴ از ۱۰۰

امتیاز IMDb به فیلم: ۵.۶ از ۱۰

«محافظان افسانه‌ای» که به عنوان یک اثر باشکوه با چاشنی هنر رزمی ساخته شده، از فناوری سه بعدی استفاده می‌کند تا صحنه‌های اکشن و بدل‌کاری باورنکردنی جکی چان را برجسته کند. این فیلم با ترکیب طرح خود درباره هنرهای رزمی با موسیقی فیلم «جنگ ستارگان»، هم به‌عنوان یک داستان عجیب و غریب در پایان دوران طلایی سینمای کونگ‌فو و هم به عنوان اثری هیجان‌انگیز با معرفی ستاره نوظهوری به نام جکی چان، متمایز از باقی فیلم‌های مشابه خود است.

۶. دارم میام سراغت! (Comin' At Ya!)

کارگردان: فردیناندو بالدی

بازیگران: تونی آنتونی، جین کوئینتینو، ویکتوریا ابریل

تاریخ انتشار: ۱۹۸۱

امتیاز راتن تومیتوز: ۵ از ۱۰۰

امتیاز IMDb به فیلم: ۵.۱ از ۱۰

«دارم میام سراغت» با ترکیب داستان‌های ژانر وسترن با ترفندهای سینمایی سه بعدی، در زمانی که محبوبیت هر دوی این عناصر رو به کاهش بود، به طرز درخشانی به پوچ‌گرایی تصاویر سه بعدی تکیه می‌کند تا یک وسترن تاثیرگذار را ارائه دهد که از زیبایی بصری فراوانی بهره می‌برد. این وسترن اسپاگتی در اواخر دوران این ژانر، از طریق سکانس‌های بی‌نظیر تیراندازی و نماهایی باشکوه از معادن طلا، اثری فراتر از رنسانس سه‌بعدی دهه ۸۰ میلادی و بیشتر فیلم‌های آن دوران است و در سطحی دیگر سیر می‌کند و خلاقیت بصری ویژه‌ای دارد. این فیلم تا به امروز یکی از دست‌گرفته‌شده‌ترین آثار در بین فیلم‌های سه بعدی است.

۵. جمعه سیزدهم: قسمت سوم (Friday the ۱۳th: Part III)

کارگردان: استیو ماینر

بازیگران: دانا کیمل، ریچارد بروکر، دیوید کتیمز

تاریخ انتشار: ۱۹۸۲

امتیاز راتن تومیتوز: ۷ از ۱۰۰

امتیاز IMDb به فیلم: ۵.۶ از ۱۰

این فیلم شاید نمادین‌ترین دنباله در دهه ۸۰ میلادی باشد. «جمعه سیزدهم: قسمت سوم» با استفاده از ترفندهای بصری عالی و روایتی پویا و ادغام آن‌ها با شخصیت‌پردازی قوی، از طبقه‌بندی معمول دنباله‌های ترسناک سه بعدی، فراتر می‌رود. دانا کیمل نیز در این دنباله محبوب به کارگردانی استیو ماینر ایفای نقش می‌نماید. این فیلم در درجه اول، زمینه بهتری برای فیلم جذاب «جمعه سیزدهم: قسمت چهارم» فصل پایانی فراهم می‌کند اما علاوه بر آن، شاهدی بر پتانسیل مالی و زیبایی فناوری سه بعدی است و در آن زمان، با بودجه ۲ میلیون دلاری خود، حدود ۳۶ میلیون دلار فروش داشت.

کارگردان: جیمز کامرون
بازیگران: زویی سالدانا، سم ورثینگتون، سیگورنی ویور
تاریخ انتشار: ۲۰۰۹
امتیاز راتن تومیتوز: ۸۲ از ۱۰۰
امتیاز IMDb به فیلم: ۷.۸ از ۱۰

اثر سه بعدی جیمز کامرون به دلیل روایت پخته و مسائل مرتبط با محیط زیست با واکنش‌های قابل توجهی مواجه شد و دنیای کامپیوتری پاندورا هم‌چنان یکی از پیشگامانه‌ترین و نفس‌گیرترین عناصر علمی‌تخیلی تاریخ سینمای اخیر است. «آواتار» با به حداکثر رساندن لذت تماشای سینمای سه بعدی به وسیله مناظر رنگارنگ و پر جنب و جوش و موجوداتی با شکوه، به برپایی رنسانس فناوری سه بعدی در دهه گذشته کمک کرد و پس از آن، سرزمینی به همان اندازه جذاب در پارک‌های دیزنی و بر اساس پاندورا ساخته شد و مجموعه‌ای از دنباله‌ها برای این فیلم در دست ساخت است که هنوز اکران نشده‌اند.
۳. کله‌خر (Jackass)

کارگردان: جف ترماین
بازیگران: جانی ناکسویل، بام مارگرا، استیو او
تاریخ انتشار: ۲۰۱۰
امتیاز راتن تومیتوز: ۶۶ از ۱۰۰
امتیاز IMDb به فیلم: ۷ از ۱۰

«آواتار» به دنبال تبدیل سینمای سه بعدی به روشی برای غرق شدن در روایت فیلم و در جهتی فراتر از حقه‌های اولیه سینمایی بود اما «کله‌خر» بازگشتی جالب به فرم‌های سینمایی قدیمی داشت که بیشتر یادآور ترفندهای خانه مومی بود و متفاوت از آثار هم‌زمان خود ظاهر شد. «کله‌خر» از صحنه آتش‌سوزی کاروان گرفته تا پرتاب منجنیق و نبرد با گاو نر، به طرز خنده‌داری این سکانس‌های بی‌نظیر را با تصاویر سه بعدی ترکیب می‌کند تا یک کمدی کلاسیک را برای اعصاب مختلف به تصویر بکشد.
۲. گتسبی بزرگ (The Great Gatsby)

کارگردان: باز لورمن
بازیگران: لئوناردو دی‌کاپریو، اوبی مگوایر، کری مولیگان
تاریخ انتشار: ۲۰۱۳
امتیاز راتن تومیتوز: ۴۸ از ۱۰۰
امتیاز IMDb به فیلم: ۷.۲ از ۱۰

برداشت باز لورمن از این رمان بزرگ آمریکایی به دلیل استفاده از موسیقی معاصر و فضایی که به صورت دیجیتالی در دهه ۲۰ میلادی در نیویورک ساخته شده بود، به طرز جالبی در بین مخاطبان، تفرقه‌انگیز ظاهر شد اما استفاده اکسپرسیونیستی باز لورمن از فیلم‌برداری سه‌بعدی، نقطه ورود به تفسیر این کارگردان از دهه ۲۰ بود و در واقع، نقطه عطف ملودرام جسورانه داستان غم‌انگیز گتسبی محسوب می‌شود.
لورمن به جای استفاده از فناوری سه بعدی برای به نمایش گذاشتن چوب‌پنبه‌های بطری نوشیدنی یا اتومبیل‌های سریع موجود در فیلم، از این ترفند به عنوان روشی در جهت غوطه‌ور کردن مخاطب در روایت و بافت‌های دنیای گتسبی استفاده می‌کند و به بیننده اجازه می‌دهد تا به معنای واقعی کلمه، در خط داستانی هر شخصیت درگیر شود.
۱. سفر طولانی روز در شب (Long Day's Journey into Night)

کارگردان: بی گان
بازیگران: هوانگ جوی، تانگ وی، سیلویا چانگ
تاریخ انتشار: ۲۰۱۸
امتیاز راتن تومیتوز: ۹۳ از ۱۰۰
امتیاز IMDb به فیلم: ۷.۱ از ۱۰

فیلم هنری جذاب بی گان، «سفر طولانی روز در شب»، پس از یک داستان مقدماتی دو بعدی تقریباً یک ساعته درباره مردی که پس از سال‌ها دوری به زادگاهش بازمی‌گردد، ناگهان به یک فیلم سه بعدی تبدیل می‌شود. بی گان با ترک دنیای دوبعدی «واقعی» شخصیت اصلی داستان و ورود به دنیای سه بعدی «رویایی»، به روایت خاطرات شخصی او می‌پردازد و از این ترفند به عنوان ابزاری فلسفی برای انعکاس احساسات درونی بهره می‌برد. «سفر طولانی روز در شب» با استفاده از فناوری سه بعدی، این تکنیک را از آثار پرفروش به فضای سینمای هنری منتقل کرد و به آینده احتمالی آن در قلمرو هنرهای عالی و سینمای پوپولیستی دامن زد.